

INSTRUKCJA O PRZYGOTOWANIU RODZICÓW I CHRZESTNYCH DO CHRZTU DZIECKA

I. WSKAZANIA OGÓLNE

Chrzest dziecka jest poważnym obowiązkiem. Problemy, które stoją w związku z nim przed pasterzami muszą być rozwiązywane tylko przez wierne odwołanie się do nauki i stałej praktyki Kościoła.

Działalność duszpasterska obejmująca chrzest dzieci powinna kierować się dwoma zasadami, z których druga jest podporządkowana pierwszej.

1. Chrzest – konieczny do zbawienia – jest znakiem i narzędziem uprzedzającej miłości Boga, wyzwającym od grzechu pierworodnego i dającym udział w życiu Bożym; z zasady nie powinno się dzieciom odmawiać daru tych dóbr.
2. Muszą być złożone zapewnienia, że ten dar, przez autentyczne wychowanie w zakresie wiary i życia chrześcijańskiego, będzie wzrastał w taki sposób, by sakrament osiągnął całą swoją „prawdę”. Takie zapewnienia są na ogół składane przez rodziców lub bliskich, chociaż mogą być uzupełnione w różny sposób w ramach wspólnoty chrześcijańskiej. Jeśli zapewnienia nie są szczere, można odłożyć sakrament. Jeśli brak takiego zapewnienia lub wprost się je odrzuca, chrztu należy odmówić.

II. WSKAZANIA SZCZEGÓŁOWE

Należy dopuszczać do chrztu wszystkie dzieci zgłoszone przez rodziców lub prawnych opiekunów, jeśli osoby te są wierzące i zobowiążą się, że dzieci będą wychowywane w wierze, w której zostaną ochrzczone.

Wychowanie w wierze oznacza: doprowadzenie dziecka do świadomej przyjaźni z Chrystusem, a to dokonuje się przez przekazanie dziecku podstawowych prawd wiary i zasad moralności głoszonych przez Kościół katolicki, a przede wszystkim nauczenie dziecka modlitwy, włączenie go w życie wspólnoty katolickiej (Msza św. niedzielna), posyłanie na naukę religii, doprowadzenie do pełnego udziału w Eucharystii i do przyjęcia sakramentu bierzmowania oraz wprowadzenie w dojrzałe i odpowiedzialne życie chrześcijanina.

W związku z możliwością zaistnienia różnych sytuacji duszpasterskich ustala się:

1. Nie udzielać sakramentu chrztu św. małym dzieciom bez faktycznej wiedzy rodziców (opiekunów) lub wbrew ich woli.
2. Jeśli rodzice dziecka poprzestają na małżeństwie cywilnym, duszpasterz powinien starać się o doprowadzenie ich do zawarcia małżeństwa sakramentalnego przed chrztem dziecka. W przypadku wyraźnej odmowy należy żądać na piśmie oświadczenia od rodziców dziecka oraz chrzestnych, że zobowiązują się wychować dziecko w wierze katolickiej. Również w przypadku, gdy rodzice żyją bez ślubu kościelnego z powodu przeszkód kanonicznych, należy żądać takiego oświadczenia.
3. Jeśli jedno z rodziców dziecka jest wierzące, a drugie nie, dziecku należy udzielić chrztu.
4. W zetknięciu się z trudnymi lub zawikłanymi problemami z zakresu chrztu, duszpasterz, w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem za owoce łaski tego sakramentu, powinien w poszczególne przypadki dokładnie wnikać, rozpatrzeć je, a następnie podjąć odpowiednią decyzję lub w razie potrzeby zwrócić się do biskupa diecezjalnego.

1. ZGŁOSZENIE DZIECKA DO CHRZTU

Należy dążyć do tego, by rodzice zgłaszali dziecko do chrztu najpóźniej na dwa tygodnie przed planowanym terminem. Przy zgłoszeniu powinni być obecni ojciec i matka; jeśli istnieje uzasadniona przyczyna, wystarczy obecność jednego z rodziców. Zgłoszenie w kancelarii parafialnej przyjmuje tylko duszpasterz. Ustala on z rodzicami dokładny termin chrztu i omawia sprawy związane z ich udziałem w liturgii i z przyszłym wychowaniem dziecka. W duszpasterskiej, serdecznej i taktownej rozmowie stara się poznać życie religijne środowiska, w którym dziecko będzie wychowywane, udziela rad, wskazówek i potrzebnej zachęty. Jeśli

to możliwe i o ile zachodzi potrzeba, powinien zachęcić do zlikwidowania zaniedbań religijnych, omówić atmosferę wychowania religijnego w domu, zachęcić rodziców do przyjęcia Eucharystii w dniu chrztu dziecka oraz pouczyć o chrześcijańskim charakterze uroczystości domowych.

Przy zgłoszeniu duszpasterz spisuje akt chrztu na podstawie danych zawartych w odpisie metryki urodzenia z USC; imiona dziecka należy spisać w brzmieniu i kolejności, w jakich występują w tym dokumencie, choćby nie były to imiona świętych i błogosławionych Kościoła. Duszpasterze powinni wcześniej zachęcić wiernych, by swoim dzieciom nadawali imiona katolickie. Rodzice i chrzestni mogą złożyć podpisy w księgach zaraz po spisaniu aktu lub w innym terminie, najpóźniej jednak zaraz po liturgii chrztu. Wskazane jest, aby rodzicom i chrzestnym podczas zgłoszenia dziecka do chrztu wręczyć karteczki do spowiedzi i na katechezę przygotowawczą.

2. RODZICE CHRZESTNI

Dla każdego dziecka należy wybrać dwoje chrzestnych: ojca i matkę (por. *Chrzest*, 6). Wybór chrzestnych należy do rodziców dziecka, natomiast duszpasterz sprawdza, czy przedstawieni kandydaci spełniają warunki określone przez Kościół i gdy okaże się, że tak, zatwierdza wybór rodziców. Przymioty wymagane przez Kościół do pełnienia funkcji rodziców chrzestnych podaje rytuał. Ze względu na zadanie chrzestnych w wychowaniu dziecka, zawarte tam przepisy należy stosować w polskich warunkach duszpasterskich w następującym rozumieniu: chrzestni powinni ukończyć 16 lat; chrzestni mają być katolikami wyznającymi swą wiarę życiem zgodnym z nauką Kościoła, nie wolno np. dopuszczać do pełnienia tej funkcji osób żyjących w niesakramentalnym związku małżeńskim oraz młodzieży nieuczęszczającej na katechizację (żądać odpowiednich zaświadczeń). Ochrzczony, należący do niekatolickiej wspólnoty kościelnej może być dopuszczony tylko razem z chrzestnym katolikiem i to jedynie jako świadek chrztu (por. KPK kan. 874 § 2).

Duszpasterze niech doradzają rodzicom, aby wybierali chrzestnych wśród bliższej rodziny i sąsiadów. Należy przeciwstawiać się zdarzającym się zwyczajom zapraszania na rodziców chrzestnych ludzi przygodnych, dobrze sytuowanych, którzy, jak można przypuszczać, nie będą się interesowali wychowaniem religijnym chrześniaka.

Duszpasterz powinien żądać od rodziców chrzestnych, których nie zna, odpowiedniego świadectwa kwalifikacyjnego z parafii, w której mieszkają.

3. PRZYGOTOWANIE RODZICÓW I CHRZESTNYCH DO CHRZTU DZIECKA

Chrzest dziecka stanowi okazję dla rodziców i chrzestnych do ponownego odkrycia chrztu jako fundamentu chrześcijańskiego życia, zgodnie ze słowami Apostoła: „Wy wszyscy, którzy zostaliście ochrzczeni w Chrystusie, przyoblekliście się w Chrystusa” (Ga 3,27).

Sakrament ten winien prowadzić rodziców i krewnych dziecka do odnowienia więzi ze wspólnotą Kościoła. *Katechizm Kościoła katolickiego* przypomina: „Chrzest stanowi podstawę wspólnoty między wszystkimi chrześcijanami, również z tymi, którzy nie są jeszcze w pełnej komunii z Kościołem katolickim” (KKK 1271). Dotyczy to szczególnie tych rodziców, których udział w życiu Kościoła słabnie. Dlatego należy otoczyć ich szczególną troską.

We wprowadzeniu teologiczno-pastoralnym do księgi liturgicznej *Obzędę chrztu dzieci*, w części *Chrzest dzieci* czytamy: „Jest rzeczą doniosłą, aby rodzice dziecka przed chrztem przygotowali się do świadomego udziału w nim (...). Proboszcz zaś niech się stara osobiście lub przez współpracowników złożyć im wizytę, a nawet zebrać większą liczbę rodzin, by przygotować je do zbliżającego się obrzędu przez duszpasterskie pouczenie i wspólną modlitwę” (por. *Chrzest*, 5).

W związku z tym należy wprowadzić w każdej parafii katechezy dla rodziców i chrzestnych, w ramach których zostanie przedstawiona teologia chrztu, liturgia chrzcielna oraz obowiązki rodziców i chrzestnych w religijnym wychowaniu dziecka.